„ЗАСТАВА“ излази редовно: средом, петком, недељом, на целом табаку, а уторником на по табака.

ЦЕНА ЈЕ ОВА
за Аустро-Угарску:
на целу годину . . . . . 14 ф. — н.
на по године . . . . . 7 ф. — н.
на четврт године . . . . . 3 ф. 50 н.
на 1 месец . . . . . 1 ф. 20 н.
За Србију (у сребру)
на годину 35 дин. на пола године 17½ дин. на четврт године 9 динара.

ЗАСТАВА.

ОГЛАСИ рачунају се по 6 новч. од сваке врсте оваких ситних слова за жиг плаћа се по 30 новч. сваки пут.

ДОПИСИ шаљу се уредништву, а претплата и огласи администрацији „ЗАСТАВЕ у Нови Сад.

РУКОПИСИ не враћају се натраг.

Поједини бројеви стају 10 новч.

БРОЈ 51. У Новом Саду у среду 31. марта (12. априла) 1882. ГОДИНА XVII.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Почетком идућег месеца априла почиње нова претплата за оне поштоване претплатнике наше, којима крајем овог месеца претплата истиче. Учтиво им ово за рана напомињемо, да изволе настојати да понове претплату.

Лист без готове претплате не може се никоме слати, па за то умољавамо поштоване претплатнике, да претплату за времена, и то најбоље путем поштанских упутница, послати изволе, како би се лист без прекидања отправљати могао. Наруџбине без новаца не могу се уважити.

Претплата, огласи, као и наплате за то, нека се изволе упутити на администрацију „Заставе“, а само дописи и остало, што се односи на уређење листа, нека се изволи слати уредништву „Заставе“.

Умољавамо пријатеље листа, да не пожале труда, те да поштоване сународнике, који би листа држати могли, побуђују на претплату листа.

„Застава“ излази четир пута преко недеље.

Претплата стаје за Аустро-угарску монархију, српске државе и покрајине:

На целу годину	14 ф. —	или	35 дин.
На по године	7 „	„	17½ „
На четврт године	3 ф. 50	или	9 дин.
На месец дана	1 „ 20	„	3 „

За остале земље и то: за Немачку годишње 18 ф., за Швајцарску, Романију, Русију, Италију и Бугарску 20 ф., а за Француску и Америку 24 ф., или сразмерно на четврт године.

У Новом Саду 16. (28.) марта 1882.

Власништво и уредништво „Заставе.“

НОВИ САД, 30. марта.

Ретко су кад ускршњи празници оставили за собом тако малу празнину у **политичком свету**, као ове године. Патши у сред важних дана, васкрсна светковина човечанског спаса тек ако је за тренутак прекинула оно повесмо догађаја, у које народи упредају жице свог политичког живота. Страсна недеља оставила је много зачето питање светлој у наслеђе, и дневна кроника имаде изобиља грађе за бележење. Српски народ нарочито има разлога, да дане, што настају, прати будним оком, јер се догађаји вију око његове судбине.

У двојној монархији, а погледом на велик део српског народа, најпре се намеће питање, шта је с **Аустро-угарским делегацијама**. По што се оне 3. априла, дакле у суботу састају, то се само собом каже, да дотле морају бити углављене све појединости предлога, што ће им бити поднети, нарочито мора бити одређено, колико ће се кредита за окупацију од њих искати. Војена управа ставила се била у дослух са заповедницима, што се налазе на позорницама бокељског и херцеговачко-босанског устанка, те од њих изискала подробне извештаје о томе, колико још треба војска у садашњем броју свом онде да остане и да ли војницима треба да се даде ратна доплата. У след тога одредило је војено министарство, колика ће свота требати за окупацију. То је достављено и аустријској и угарској влади, и у след тога држи ова данаске седницу, да донесе коначне одлуке. Сутра иду Тиса и Сапари у Беч, где ће се држати заједничке министарске седнице и донети коначне одлуке, што ће делегацијама бити поднете.

После 4. марта, кад је опозиција из српске народне скупштине иступила, јавно мишљење у **Србији** највише се тим занимало, хоће ли садашња скупштина бити распуштена и нови избори на васколика посланичка места расписани, или ће се расписати само на она, што су положеним мандатима упражњена. Ово друго мишљење заступао је једино орган „напредне“ странке; сва остала преса у Србији беше противног назора, тј. да треба садашњу скупштину распустити и опште изборе наредити. Наравна ствар. Кад половина народом изабраних заступника положи заступничке мандате, прави смисао уставности и представничког суства не може друго што собом доносити, него да се по ново на народ апелује. Ма да је ствар јасна и решење тако рећи на длану, пироћанчева влада канда и пак није била на чисто с тим, шта да ради, кад јој је скоро месец дана требало, да се реши јали тамо, јали амо; мора да се колебала између дужности уставне владе и тренутног пробитка страначких интереса својих. Говорило се, да је она збиља поцепана у том питању; поговарало се, да особито војени министар, Тих. Николић, заступа мишљење, да треба скупштину распустити. Ствар буде предата касацијоном суду на изјашњење, и он се изрази за опште изборе. Па и пак „напредњачка“ влада није могла да се узвиси над својим страначким интересима. Како задње београдске вести гласе, она се решила за делимичне, накнадне изборе. Дакле и пак! Ма да се у велике рашчишћава у редовима „непоузданог“, то ће рећи: опозицијоног чиновништва, опет влада није сигурна са својом ствари, па за то морамо бити радознали на нове, макар и само накнадне изборе.

Ни из посестримске **Бугарске** нису нам ускршњи празници донели никаке радосне вести. Непрестана борба за погажену слободу и уставност. На велики петак држан је у Сретцу слободоуман народни збор, на ком је било око 150 сељака. Балабанов и Валхов тужили су министарство и средачку градску управу, да не управљају добро, него самовољно газдују. Збор им је у повлад клицао, те донео одлуку, која гласи, да се кнез умоли, нек од сад не именује средачког градског начеоника, него нека да, да га бирају; даље нека пристане на потоњи проггам либералаца. Осим на дому свом имају Бугари невоље и с Турском. Бугарски дипломатски агенат у Цариграду запитао је по налогу своје владе пре неки дан на Порти, за што Турска своју посаду у Ђуми на бугарској граници од 3 сатније на 7 батаљуна појачава, тако да изгледа, да се нешто против Бугарске смера, нарочито против бугарске вароши Рила. Асим паша одговорио је, да он о томе ништа не зна, али да ће се известити, но додао, да Бугари не треба да се чуде, ако се Турска поводом агитација, што се у суседним земљама показују, предузима што смотрености ради. Шта је турски дипломат мислио под отом агитацијом, то није рекао.

Бокељско-херцеговачко-босански устанак.

Са попришта устанка имају службени извештаји од 25. марта, које данас просто саопштавамо, задржавајући си, да првом приликом о њима проговоримо. Они гласе:

Ђен. Јовановић јавља 25. марта после подне: 24. марта очишћен је од усташа предел Драгаљ-Градовине према Лупоглави-Грковцу; при томе је била жива ватра код Драгаља. Војску је водио обрштар Рајман, трупе се изврсно држаху.

Губитци с наше стране: 22. марта код Пољковца од 14. пешачке пуковније: тешко рањени: каплар Конрад Мајер, пешак Јаков Шајсвол. Од 10. ловачког батаљона тиролске ловачке регименте: лако рањен: вођ патруље Јосиф Кноп. 24. марта код Драгаља: од 24. пољског ловачког батаљона: тешко рањени: ловац Антон Меса, Фрања Вах, Фрања Флаша, Јосиф Шебек; лако рањен: ловац Матија Ламбајтел.

Ђен Дален извештава 24. марта у вече: ђенерал Обадић јавља накнадно: Обрштар Лангер нападне ноћу од 20—21. марта неку усташку чету од 150 глава у близини Сутјеског прелаза код Игловца са 130 својевољаца своје колоне. При томе су многи усташи убијени. Остатак одбеже у Вучево брдо.

Имена оних што су 18. марта у битци код Веленића лако рањени, ово су: разводник Андрија Ступицки, пешак Хрин Кјезик.

Сабор Троједне Краљевине.

(Седница од 18. марта.)

Подпредседник М. Хрват отвори седницу у 10 сахати пре подне.

Бележник Стековић прочита записник о последњој седници, који беше оверовљен без примедбе.

У настављеној расправи о прорачуну узе реч заступник др. Давид Старчевић. Док је Хрватска била самостална, били су хрватски коњи сребром оковани, данас пак мора хрватски пук по зими боси ходати. Томе да је крива Аустрија те спомиње бечког заступника на царевинском већу дра Вајтлофа, који је ових дана у једној скупштини утврдио, да је Аустрија као и Турска способна за интервенцију. Тому већ има 350 година, што је Аустрија хрватски народ одсудила на праве муке. Начело деспотичких држава било је увек сиромашити народ, тровати људе и обичаје, да се народ одржи у покорности. Ако ово начело прилагодимо данашњим нашим одношајем, нису ли они управо такови.

Подпредседник др. Шрам (који је место подпредседника Хрвата заузео председничку столицу) опомиње говорника, да нераби такове изразе; начело деспотичке државе неда се прилагодити одношајем, која има уставно право.

Заступник др. Старчевић вели, да се изрази, какове је он употребио, рабе у угарском сабору па ипак није чуо, да би председник угарског сабора опомињао ради тога кога говорника.

Председник др. Шрам: У угарском сабору никада се нераби такав израз, а да дотични говорник не буде укорен, било од куће било од председништва.

Заступник др. Старчевић настављајући говор: Чули смо јуче од свеучилиштног професора дра Мерковића, који је бројеве доказивао, да најгоре стојимо у Европи. Већине у нашим саборима увек су тврдиле, да смо ми Хрвати слаби, мален народ, који неможемо слободно и самостално живети. Противник, када нас је подјармио, увек се могао послужити овом науком. Разлаже, како су Мађари поступали спрам Хрвата. Кад су нас требали, борили смо се с њима, док смо извојевали могућност слободнога живота, па онда знали су се Мађари сваки пут од нас окренути и доказивати, да смо ми Хрвати њихови робови. Сећа само, какове су нам банове слали у Хрватску. Године 1790. послали су нам свамо бана Фрању Балеша, који је био такав, да је у време, када је у млађих својих година дошао у Загреб у школу, од деце по улица чуо изушћивати псовку: Ти си прави Балеш. Године 1845. послали су нам бана Фрању Халера, за чијега је бановања на Маркову тргу потекла крв. Халер могао је после из Загреба побећи у возу сена.

По мњењу говорниковом било би најбоље да се по све претворимо у Мађаре, јер би тада Мађари поступали с нама, као што поступају код своје куће, овако пак видећи, да смо им све дали, и да смо с тога незадовољни, бичују нас. У даљем течају говора тужи се на поступак који се употребљује против присташа странке права, те вели, да заступник г. Брартнер не може с тога па сабор, што не сме оставити жупу. Да доказе, како се у некојим јагним листовима недостојно и неправедно војује против његовој странци, чита више извадака из једнога будим-ештанског листа.

Говори за тим, како је врло чудан појав, да овде у саборници седе народни заступници у час, где наши људи проливају крв на бојишту, где брат војује против брата, а да ти заступници не смеју с овога места нити говором утицати у те догађаје јер би се рекло да то не спада овамо. Куди политику која је по његовом мњењу монархију онамо довела да је ради седам домобранаца дигла огромну војску, а томе да су криви саветници, који премилостивом владару нису разложили право стање ствари у оном пределу.

Спомиње тужно стање у Хрватској, те сећа лепших времена, када су хрватски сељаци живо певали, данас пак већ се младежи и певање забрањује. (Заступник г. Каменар: Данас већ ни птице не певају.) Не прима прорачун, јер сав одлази на чиновнике. (Одобравање на крајњој левици.)

Заст. Јосиповић. Што узима реч, не бива то, како је др. Старчевић тврдио, на позив никакове тобожње генерал-команде клуба, већ за то да изусти оно, што мисли: Говорник већ је од г. 1848. члан свију хрватски сабора, но несећа се, да се пригодом које расправе о буџету, о самом прорачуну тако мало говорило, као у овој расправи: Тако звана странка права узела си је за девизу, да све постојеће сматра незаконитим те се поставља на добу пре 350 година. Но у оно доба не би у хрватској саборници били седели други до г.г. баруна Рукавине и пл. Писачића. У осталом уверен је, да мужеви те странке гоје добре по народ жеље, те их и штује.

Што је заступник г. др. Старчевић споменуо да се недужни обично турају напред, а потицатељи да остају страга, одговара му, да се управо тако имало код Раковице, где су други недужне напрво турали.

Осврнуће се у кратко на опћемити смер говора заступника неодвисне странке. Њезин наслов „неодвисни“ да недоказује управо ништа, те она управо сама себе прецењује. Њихови говори сложени су из самих рекламација против саборске већине и владе, а смешно је, када они све оно, што су, бивши сами на кормилу починили, подмећу сада бану грофу Пејачевићу, да је он починио. Њих чини се пече највише то, да их бан гроф Пејачевић, када је од свог предшастника преузео баштину, није такођер „per Bausch und Bogen“ преузео. Прима прорачун за подлогу специјалне дебате.

Заступник Тито Ожеговић одбија осваду да је његова странка крива, ако се расправа о прорачуну отеже. Не прима прорачуна, а истиче као један од главнијих разлога, што није удовољено његовој, већ пре шест година истакнутој жељи, да се у месту св. Ивана на Зелини устроји поджупанија. Тужи се на бесплодност саборских расправа наводећи назоре простога пука, који вели да што ће нам сабор, када нам се сваким даном већи терети напрћују.

Заступник Ткалчић не прима такођер прорачуна за подлогу специјалне расправе.

Подпредсеник Шрам закључи по том седницу у 1½ сахат после подне те урече будућу за 19. о. м. у 9½ сахата пре подне. Наставиће се генерална, евентуално почети специјална расправа о прорачуну.

Статистика школа у Угарској.

Не давно изишао је десети званични извештај угарског министра просвете Августа Трефора о стању угарских школа, из кога ове податке вадимо: Број основних школа износио је у 1879 и 1880 год. 15.824 са 21,664 учитеља и учитељица; 274 опћине немају никакве школе. Дочим се у год. 1869 само 6·5 процената директних државних пореза употребило на издржавање основних школа, коштаху исте у прошлој десетини година већ 13·5 процента, наиме 10,057.149 фор. — Број деце што школу полазе износио је 1880 године 1.619,692; по народностима беху: 787.587 Мађари, 267,282 Немци, 204,953 Румуни, 253.942 Словаци, 36.850 Срби, 25.836 Хрвати, 43.242 Рушњаци. Учевни језик био је у 7342 мађарски, у 867 немачки, у 2756 румунски, у 1716 словачки, у 245 српски, у 68 хрватски и у 393 рушњачки. Остале школе беху са два језика. Државних школа броји Угарска 266, општинских 1669, верозаконских 13.722 и 167 приватних школа. Број грађанских школа износи 101, а виших девојачких државних школа 6. Осим горе наведене своте, више од 10 милиона форината, одобрио је државни сабор за циљи народног образовања још 1,666 315 фор., откуда се и завод школских надзорника са 185.992 фор. 95 новч. подмирује. Трошак за издавање учитељског листа износио је 10.000 фор. Број препарандија износи 70 и то 69 јавних и 1 приватна; од ових су били 53 за учитеље и 17 за учитељке. На овима су предавали 617 учитеља; број ученика износио је 4333, од ових 3050 мушких и 1283 женских питомаца. Трошкови за издржавање 24 државна семинара износили су 522.585 фор. Један питомац коштао је према томе државу годишње 257 фор. 81 н. За издавање школских књига и набавку осталих учевних средстава издало се у 1880 год. 325.444 ф. 88 н. — Број гимназија што стоје под надзором државним износио је 87 са 21.973 ученика, а 62 автономна верозаконска завода бројаху 12.531 ученика. Угарска има дакле 149 гимназија (међу овима 81 са осам разреда) са 34.504 ученика. — Број реалних школа износи 26, од којих су 19 са осам разреда; у суми има Угарска у 26 реалака, које су као и гимназије подељене у 8 округа ради врховног надзора, само 5044 ученика, од којих број сваке године опада, тако да пре а после реорганизација тих завода мора наступити.

Из војене статистике.

(Свршетак.)

У свези с тим доносимо и податке о убојној спази Балканског полуотока. Нису истина службени, али потичу из стручна пера и од човека,

који те земље и народе добро познаје. По тим податцима броји:

I. Турска у миру 307.000 момака и 600 топова, премда у истини нема сада више од 100.000 момака и 300 топова. На ратној нози требала би да имаде 610.000 момака и 1728 топова, и то: 468 табора (батаљуна) пешака и стрелаца по 1000 момака у једном табору, 432 ескадрона коњаника по 150 момака у једном, 18 табора пионира по 600 момака и 18 табора коморџија по 200 момака. У последњем рату, док је још имала Бугарску, Источну Румелију, Босну са Херцеговином и оне делове, што их је Србији и Грчкој уступити морала, имала је Турска 750 хиљада на ратној нози, а сад би једва могла имати 400 хиљада момака.

II. Румунска броји сада у миру 17 хиљада момака стајаће војске и 192 топа. У рату треба да имаде 28 батаљуна пешадије по 1000 момака, 8 ескадрона коњаника по 150 момака и 6 рота техничара по 250 момака — свега 35.500 момака са 192 топа. Војника по разним тврђавама намештених требала би да имаде 16 регимената, 32 ескадрона, 32 батерије и одељење пионира и понтонера — дакле 54.000 момака; али у истини не може више подићи од 30 хиљада момака. Народна војска израчунана је на 32 батаљуна и 30 ескадрона — дакле на 47.700 момака; али је све то домобранство само на хартији. Поморска војска броји 3 пароброда са 6 таквих топова и 500 морнара. Све скупа узето — могла би румунска убојна сила у случају рата изнети једва 90 хиљада момака и 300 топова.

III. Србија броји у миру стајаће војске 10 батаљуна, 32 батерије и 2 батаљуна пионера и понтонера — свега 6300 момака и 128 топова. У рату 1877. год. имала је 60 хиљада војника. По пропису стајаћа војска треба да броји на ратној нози 10 батаљуна по 800 момака, 4 ескадрона по 150 момака, 2 батаљуна пионира и понтонера по 800 момака — свега 15 хиљада момака и 192 топа. Ако се овамо урачуна 115 хиљада народне војске, онда може имати у рату 130 хиљада бораца. У истини пак може Србија у случају рата само 80 хиљада момака подићи.

IV. Бугарска је војска тек у зачетку. Њезина убојна снага у мирно доба може изнети 16 хиљада момака у 21 батаљон подељених по 600 у једном, 4 ескадрона по 125 момака, 14 батерија са 80 топова и по батаљуна пионира са 250 момака. За случај рата — није означено, али у таквом случају могла би по броју својих становника имати највише 85 хиљада, и то ако би их могла наоружати.

V. Источ. румелијска народна војска једва се овде може и узети у обзир. У случају рата могли би подићи 20 батаљуна, 4 ескадрона и 60 топова — свега 18 хиљада момака, који стоје под главним заповедништвом султана. Ако се овоме прибroји 1400 жандармеријске момчади и својевољни домобранци — могла би подићи највише 30 хиљада војника.

VI. Црна Гора једва имаде и по имену војске у миру; али у рату по новој организацији може имати 26.150 бораца за ратној нози.

VII. Грчка имаде у миру 7500 војника са 84 топа. У случају рата може заједно са сада добивеним покрајинама имати до 60 хиљада момака. Поморска убојна сила њезина броји 22 ратна брода са 113 топова и 20 хиљада морнара.

Привреда.

У очи великог петка, суботе и првог дана ускрса било је у нашим крајевима и готово по свој средњој Јеврони јака мраза, који је велику штету починио. Најјачи је био другог дана. Температура је била спала на 4—5 степена испод нуле. Колико се из досадашњих извештаја види, усеви у опште нису имали штете, осим репице; на против виногради су врло страдали, воће је тако рећи у млево сатрвено, а тако исто и нека врста поврћа. У колико се наших крајева тиче, доносимо ове извештаје.

Из **Каменице** пишу нам између осталог:

„Наша убава Фрушка Гора оголила. Две најглавније производне струке вредних фрушкогораца, пропале су тако, да се можемо најгорих последица бојати; виногради и воћњаци са свим су озебли од мраза, што нам је у очи великог петка и суботе навестио жалостан ускрс. Мраз није захватио потесом, него је све спржио без разлике земљишног положаја: равнице као и узбрдице, висине као и долине, затворена места. Сва је разлика у резидби: ко је доцне резао, сачувао си је нешто. Но како је ова година одвећ рана, то ни један и оле вредан виноградар није могао виноград оставити не орезан; било је где где већ толиког ластара, да се многи лепокус већ на пред радовао, како ће о ускрсу кусати винове сарме. И слабија зима уништила би нежан и слаб пупак, а камо ли ће така, на којој се ухвати с прста дебео лед! У Фрушкој Гори нити ће се ове године виноград брати, ни шљива трести. Жалост, да не може бити ни црња, ни гора. Шта ће јадан фрушкогорац, кога је и лањска година омахнула, а кога све теже притискују државне и друге сваковрсне даће, — сам бог свети зна“!

Осим тога саопштавамо ове извештаје од 26. марта из наших крајева и оних, који нас се из ближе тичу:

Бела Црква. Данас 3 степена хладноће. Рано воће са свим пропало, лоза у пола.

Арад. Ноћас јак мраз. По виноградима, што леже на равници, рани ластар, који чини 15 до 20 процената са свим пропао; из брдских винограда још нема извештаја. Репица, духански садови и воће љуто су страдали.

Сомбор. Ноћас јак мраз. Репица врло оштећена; воћа и виногради љуто страдали.

Сентомаш. Јутрос 4 степена зиме. На усеви нема штете.

Вел. Кикинда. Ноћас јак мраз; осим што је репица мало озебла, на усеви се не види никаква штета.

Тамишвар. Јутрос освануо мраз, неколико линија дебео лед. Воће и винова лоза тешко страдали.

Печуј. Ноћас температура испод нуле, без ветра, на неки мести ледена кора 11 милиметара дебела. Рано воће врло оштећено, лоза слабо страдала. Храна не повређена.

Нови Сад, 30. марта. Данас је била главна скупштина овдашње српске православне црквено-школске општине, на којој су рестаурисани оних 35 скупштинара, који су 1876. год. ушли у скупштину. Имена изабраних саопштићемо идући пут, док одбор доврши скрутинијум и констатује, ко је све изабран. За сад можемо само то казати, да је скупштина била многобројно посећена и да је и тај свој посао, као у век, тако и сада, свесно и општине достојно обавила.

— Овим бројем почињемо доносити метеоролошке белешке, како их бележе станица на овдашњој српској великој ђимназији и код жениске управе у Петроварадину, и доносићемо их од сад сваке недеље један пут за свих седам дана. Обраћамо пажњу стручњацима на те белешке, нарочито гг. народним учитељима из наше околине. Ако ко бележи метеоролошке појаве, ми ћемо му белешке радо и захвално примати и достављати дотичном уреднику, а он ће их у месечним исказима, који ће такође у нашем листу излазити, употребљавати. Метеоролошки појави прате се данас по целом свету и износе на свет као грађа за познавање климатских одношаја овог или оног појаса земље, краја, места итд. Време је, да и ми сами свој дом боље проучавамо, па за то још једном обраћамо пажњу на наше метеоролошке извештаје.

— Због ускршњих празника излази овај број нашег листа на по табака.

ТЕЛЕГРАМ „ЗАСТАВИ.“

(При закључку листа приспео.)

Будим-Пешта, 30. марта. Горчаков на своју молбу решен управе због здравља, старости. Остаје титуларни државни канцелар, члан државног савета. Гирс постао спољашњи министар. Катков васпитач наследника. Парнел пуштен.

НОВИЈЕ.

— По извештајима, што их је угарско министарство комуникација до недеље добило, нису задњи мразеви нигде на усевима веће штете починили.

— Ђен. Дален јавља из Сарајева, да је 24. марта у селу Дураковићу ухваћен устанички вођ, Хамзић бег.

— Са Цетиња јављају 27. марта, да је кнез Никола у пратњи руског посланичког тајника Спајера и грчког конзула Леонарда отишао у Белопавлиће, да буде на вођенима маневрима и надгледа, како ће се херцеговачки уск ци сместити. — Бечким „Нем. Нов“. јављају, да је црногорски вођени министар Пламенац отишао у Пиву, да прегледа погранични кордун.

— Из Београда имају ове вести: Јављено је било, да ће краљ Милан с краљицом и краљевићем као на велики четвртак ићи у Шабац, но није отишао, и то због рђавог времена. — Краљ Милан ићи ће на лето у Москву на крунисање цару Александру, а уз пут ће свратити у Беч. — „Н. Сл. Преси“ брзојављају, да су српска влада и пуномоћници групе париске есконтне банке 27. марта потписали железнички уговор. — За који дан биће наименован нов министар комуникација, и то јамачно у особи главног железничког надзорника, Михајила Петковића.

— Из Петрограда јављају: Ђен. Черњајев наименован је за туркестанског гувернера. — „Моск. Телеграф“ обустављен је влашћу на четир месеца дана. — „Пол. Кор.“ јављају, да ће се велики кнез Владимир за кратко време у Петроград вратити и то преко Берлина, где ће неколико дана остати.

Разне белешке.

(Прилови на блајвајсов споменик.) Цветне недеље извршао је први искав прилога, што су приложени на подизање споменика дру Јаневу Блајвајзу Трстенишком. Исказано је свега 553 фор. прилога. Ти су прилови већином од самих љубљанаца. Браћа Словенци показују, да су заслужни својих великих људи.

(Нова српска повришна дружина.) Марко Суботић, познати глумац српски, који је до скора био члан београдског народног позоришта, а некад и члан овостраног српског народног позоришта, склапа засебну позоришну дружину.

Уредништву је достављена нова књига:

— Споменица Господину Гледстону, инглеском премје-министру. Београд 1882. Штампарија задруге штампарских раденика. (Обилићев венац.) 16-ина 7 стр. На крају је потписан Васа Пелагић.

МЕТЕОРОЛОШКЕ БЕЛЕШКЕ ПО ЗВАНИЧНОМ ИЗВЕШТАЈУ.

Година 1882. Месец април.

Датум	На 0° сведено стање барометра Милим. 700 + 7h	2h	9h	Средина	Температура ваздуха по Целзијевој скали 7h	2h	9h	Средина	Притисак паре у милиметри 7h	2h	9h	Средина	Влага у проценти. 7h	2h	9h	Средина	Небо ведро = 0 сасвим облачно = 10 7h	2h	9h	Средина	Правац и јачина ветра. Нимало ветар = 0 Најјачи ветар = 10 8h	2h	Падеж за 24 сата у милиметрима Висина	Врста	Примедба.
1.	50·5	50·7	50·8	50·7	11·2	19·5	11·8	14·2	3·9	3·2	4·0	3·7	39	19	38	32	0	2	0	1					
2.	50·6	50·7	50·6	50·6	10·5	19·5	12·4	14·1	8·9	5·3	6·3	5·2	41	31	59	44	0	0	3	1					
3.	51·1	51·2	52·3	51·5	9·0	19·5	13·0	13·7	6·4	8·5	8·0	7·6	74	51	72	66	3	5	1	3					
4.	52·8	53·0	53·0	53·0	12·2	16·9	10·0	13·0	7·6	7·3	6·2	7·0	72	52	68	64	10	6	3	6					
5.	53·2	53·2	56·2	54·2	8·2	10·7	8·0	9·0	6·1	6·7	6·9	6·6	75	71	86	77	10	10	5	8					
6.	57·8	61·7	63·7	61·1	2·6	7·3	2·9	4·3	4·6	3·6	4·1	4·1	82	47	71	67	10	5	0	5					
7.	63·9	62·0	58·9	61·6	0·8	10·8	4·0	5·2	8·9	8·2	8·7	3·6	80	34	61	58	0	0	0	0					
																							0·5	жита	У вече велико коло око месеца. Јаки мраз.

КЊИЖЕВНЕ ВЕСТИ.

Последњих дана месеца јануара о. г. имао сам част позив мој на предупис (пренумерацију) већим српским црквеним општинама из тамо наведених узрока с том молбом позвати, да господа проналици тих обштина доброту имају млађег којег родољубивог Србина наћи, који би ми на дело моје под насловом: „Глас вапијућег здравог разума против атеизма,“ неколико предуписника скупио, и имена до 1. марта о. г. послао.

Но почем тој молби мојој, можда и због кратког рока многи одговорили нису, зато повторавам сад горњу молбу моју, да ми она господа скупитељи, који ми предуписнике послали нису, бар до Ђурђева дана о. г. неколико пренумеранта ценом 50 новч. аустр. вредности од једног примерка скупе, и под адресом: Herrn Eustath Mihajlovits a Budapest Franz Josefsquai Nr. 23. у Будим-Пешту пошљу.

Евстатије Михајловић,
ц. кр. вел. зем. суда саветник у пензији.

Јављамо свима сродницима, пријатељима и познаницима, да ћемо нашој непрежаљеној супруги, односно матери и снахи

МАРТИ ЛУКАЧЕК

рођ. КАСАПОВ,

давати шестонедељни парастос у суботу 3. (15.) априла о. г. у 10 сати пре подне у овдашњој саборној цркви.

Ожалошћена породица.

ТРГОВИНА И ПРОМЕТ.

СТЕВАН КОСТОВИЋ

КОМИСИОНСКА РАДЊА У БУДИМ-ПЕШТИ.

Куп и продаја свију ниже назначени и у ту струку спадајући артикла по умереној провизији и строго солидној послузи.

Извештај од 27. марта (8. априла) 1882.

Жито из Потисја	76—77	ф. 12.40	ф. 12.85
„ „ „	74—75	„ 12.30	„ 12.60
„ банатско	77—78	„ —.—	„ —.—
„ „	74—76	„ 12.30	„ 12.65
„ „	72—73	„ 12.—	„ 12.30
„ бачко	73—75	„ 12.10	„ 12.30
„ „	72——	„ 12.25	„ —.—
„ влашко	69—70	„ 11.40	„ 12.—
„ „	66—68	„ 10.20	„ 10.75
„ српско	75.4.—	„ —.—	„ —.—
„ „	— — —	„ —.—	„ —.—
Уванц-жито за март-април	— — —	ф. 12.15	ф. 12.20
„ за септ.-октобар	— — —	„ 10.65	„ 10.70
Раж мађарска	— — —	„ 8.—	„ 8.20
„ влашка	— — —	„ —.—	„ —.—
Јечам за храну	— — —	„ 7.40	„ 7.85
„ за пиваре	— — —	„ 8.—	„ 9.50
„ влашки	— — —	„ —.—	„ —.—
Зоб трг. роба	— — —	„ 7.—	„ 7.50
„ фина роба	— — —	„ 7.60	„ 7.70
Уванц-воб за март-април	— — —	„ 7.95	„ 8.—
„ за септ.-октобар	— — —	„ 6.55	„ 6.60
Проја мађарска	— — —	„ —.—	„ —.—
„ влашка	— — —	„ 6.—	„ 6.20
„ влашка за пролеће	— — —	„ —.—	„ —.—
Кукуруз, готова роба, банатски	— — —	„ 7.—	„ 7.15
„ „ „ влашки	— — —	„ —.—	„ —.—
„ за мај-јуни банатски	— — —	„ 7.12	„ 7.15
„ за септ.-август банатски	— — —	„ —.—	„ —.—
Кукуруз за септ.-октобар банатски	— — —	„ —.—	„ —.—
„ за јан. фебр. март, банатски нови		„ 6.90	„ 7.10
„ за јан. фебр. март, влашки нов		„ —.—	„ —.—
Репица готова роба Kohl	— — —	„ —.—	„ —.—
„ банатска	— — —	„ —.—	„ —.—
„ за август-септембар Kohl	— — —	„ —.—	„ —.—
„ за јули-август банатска	— — —	„ —.—	„ —.—
Горушица по каквоћи	— — —	„ 6.50	„ 7.—
Мувар „ „	— — —	„ 11.50	„ 12.—
Ланено семе по каквоћи	— — —	„ 13.—	„ 14.—
Кудељно семе „	— — —	„ 10.75	„ 11.—
Бикељ по каквоћи	— — —	„ 8.50	„ 9.50
Пасуљ бели нови	— — —	„ 9.—	„ 10.—
„ „ стари	— — —	„ 8.—	„ 8.50
„ жути нови	— — —	„ 9.—	„ 10.—
Погачице од репице	— — —	„ 6.50	„ 6.80
Погачице од горушице по каквоћи	— —	„ 4.50	„ 5.—
Паприка трг. роба	— — —	„ 17.—	„ 18.—
„ фина роба	— — —	„ 45.—	„ 48.—
„	— — —	„ 36.—	„ 38.—
Мед оцеђен	— — —	„ 30.50	„ 31.50
„ вошчан	— — —	„ 27.50	„ 29.—
„ за октобар-новембар оцеђен	— — —	„ —.—	„ —.—
Восак рожнавски	— — —	„ 118.—	„ 120.—
„ славонски	— — —	„ 122.—	„ 125.—
Шљиве српске гот. роба нова у бурадма		„ 11.25	„ 12.—
„ „ „ „ у џакови	— —	„ 11.—	„ 11.75
„ „ уванц роба за нов. у бурадма		„ —.—	„ —.—
„ „ „ „ у џакови		„ 11.25	„ 11.50
„ босанске гот. роба нова у бурадма		„ 11.75	„ 12.—
„ „ „ „ у џакови		„ 11.—	„ 12.—
„ „ уванц роба за нов. у бур.		„ —.—	„ —.—
„ „ „ „ у џакови		„ 12.—	„ —.—
Пекмез, готова роба, славонски	— —	„ 13.—	„ 16.50
„ за септембар-октобар славонски		„ —.—	„ —.—
„ „ „ „ банатски		„ 10.—	„ 11.50
Свињска маст варошка	— — —	„ 74.50	„ 75.—
„ „ сеоска роба	— — —	„ —.—	„ —.—
Шпшарке прима мађарске	— — —	„ 14.—	„ 17.50
„ прима 1881. славонске	— —	„ 15.50	„ 16.—
„ секунда „ 1881.	— —	„ 10.—	„ 11.—
„ прима српске 1879.	— —	„ 13.50	„ 14.—
„ прима српске 1881.	— —	„ 13.50	„ 14.75
Овчије коже срп. и бос. лаке по 102 ком.		„ —.—	„ —.—
„ „ „ „ „ средње 102 ком.		„ 110.—	„ 130.—
„ „ „ „ „ тешке 102 ком.		„ 130.—	„ 140.—
Јагњеће за табаке 102 ком.		„ 70.—	„ 75.—
„ за ћурчије 102 ком.		„ 100.—	„ 106.—
Козије по каквоћи за 56 кила	— —	„ 52.—	„ 58.—
Јареће „ „ мађар. ердељс.	— —	„ 120.—	„ 125.—
„ тешке	— — —	„ 100.—	„ 115.—
Шпирит: у бур. од 600—700 лит.	90%	„ 35.—	„ —.—
„ „ „ „ 300—400 „	(86 A)	„ 35.50	„ —.—

Рана У готовом житу пренео се слаб правац у мом задњем извештају и на почетак ове недеље но већ после два дана развио се обрт, млини показаше живу куповну вољу и лако се цене прошле недеље постигле, тежња је знатно чврћа и цене се последња два дана са 15 до 20 н. побољшале. Сав обрт ове недеље износи око 95 000 м. ц. и у терминским пословима била је тежња у почетку слаба, но доцније чврћа, тако да се жито за јесен и кукуруз за мај јуни по вишим ценама продавао. Кукуруз стара роба претрпила је губитак у цени од 20—25 нов.

Продукти. У српским шљивама направило се неколико закључака по ф. 11·25—11·50 а у готовим српским и босанским шљивама било је само неколико незнатни продаја. Пекмез без икаквог посла. Маст је претрпила губитак од 50 нов. у цени. У шпшаркама нису продаје какве познате. Коже ковије, босанске продато је 1200 и 2400 по ф. 54.— а 12,000 бољи по ф. 55.— и 3000 прима српски по ф. 60.— за 56 кила, јареће једна мала партија по ф. 118.— и овчије српске за ћурчије по ф. 148.— за 102 ком.

Курс бечке берзе 30. марта (11. апр.)

Лондон	119.80
Сребро	—.—
Ц. кр. дукати	5.60
Наполеондори	9.49
Немачке марке	58.60

ОГЛАСИ.

СТЕЧАЈ.

Овим се расписује стечај на парохију III. разреда у Шаканлијама. Рок пријави до 15. маја ов. године.

У Плашком 10. (22.) марта 1882.

2—3 **Епарх. консисторија горњо-карловачка.**

Својевољна лицитација.

У недељу 4. (16.) априла 1882. у 3 сахата после подне продаваће се виногради, што потписаној штедионици припадају, негда својина Густава Баркача и то:

Парцеле бр. 1138, 1139, 1140, 1141, 1145, 1213, 1213/2, 1221, 1222, 1223, 1224, 1225, 1226, 1227, 1240, 1241 и 1240/1. и 1153

путем јавне лицитације на лицу места, а дирекцији остаје задржано право, да даде ономе, који највише понуди.

Састанак код Демскијевог винограда.

Вадијум 10% од извикане цене. Услови по погодби. Топографски план може се видети у заводу.

При хрђавом времену одгодиће се лицитација за идућу недељу.

У Новоме Саду 11. априла 1882.

1—2 **Новосадска штедионица.**

Одговорни уредник др. Светозар Милетић. **Српска штампарија дра Светозара Милетића.**